

Kulturministeriet

J.nr. 2004-5112

Udkast

Forslag
til
Lov om ændring af arkivlov

§ 1

I lov nr. 1050 af 17. december 2002, som senest ændret ved lov nr. 563 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. § 22 affattes således:

” § 22. Arkivenheder, der er skabt eller tilvejebragt af den offentlige forvaltning og domstolene, og som er afleveret til offentligt arkiv, er tilgængelige, når arkivenhederne er 20 år gamle, jf. dog §§ 23, 27 og 28.

Stk. 2. Vedkommende myndighed træffer afgørelse i forbindelse med ansøgning om adgang til arkivalier, der er over 20 år gamle, men som ikke er afleveret til offentligt arkiv. Ansøgningen imødekommes, medmindre de hensyn, der er omtalt i §§ 23 og 27, foreligger.

2. §§ 24-26 ophæves.

3. § 27, *stk. 1*, affattes således:

”§ 27. Den afleverende myndighed kan efter drøftelse med det modtagende arkiv fastsætte en længere tilgængelighedsfrist på højst 60 år for dokumenter omfattet af § 22, hvor dette er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til

- 1) statens sikkerhed eller rigets forsvar,
- 2) rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige organisationer,
- 3) beskyttelsen af vidner, sigtede eller andre i sagen om strafferetlig eller disciplinær forfølgning,

- 4) det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelse af det offentliges forretningsvirksomhed,
- 5) enkeltpersoners ellers private selskabers interesser i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende eller
- 6) private eller offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

4. Efter § 28 indsættes som nyt stk. 3:

”Stk. 3. Rigsarkivaren kan, såfremt særlige forhold gør sig gældende, træffe bestemmelse om begrænsning i adgangen til arkivalier, der er yngre end 100 år

5. § 29 affattes således:

” § 29. Tilgængelighedsfristen for en arkivenhed, jf. §§ 22, 23 og 27, stk. 4, regnes fra en arkivenheds slutningsår. Tilgængelighedsfristen for et dokument, jf. § 27, stk. 1-3, regnes fra dokumentets dato.”

6. § 33 affattes således:

” § 33. Tilladelse efter § 31 kræver samtykke fra den afleverende myndighed, hvis

- 1) der for et dokument eller en arkivenhed er fastsat en længere tilgængelighedsfrist efter § 27 eller
- 2) en arkivenhed eller et dokument er yngre end 20 år.”

7. I § 53 indsættes som nyt stk. 2:

”Stk. 2. Kgl. reskript af 13. marts 1750 og kgl. reskript af 6. januar 1764 ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2007.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger, ved kongelig anordning sættes i kraft for sager, der er eller har været under behandling af rigsmyndighederne.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget er en opfølgning på den lovovervågning, arkivlovens tilgængelighedsbestemmelser har været genstand for, efter en 3-årig periode fra lovens ikrafttræden.

Arkivloven (lov nr. 1050 af 17. december 2002) trådte i kraft d. 1. juli 2003. Arkivloven afløste lov nr. 337 af 14. maj 1992 om offentlige arkiver m.v., som ændret ved lov nr. 421 af 10. juni 1997 og lov nr. 445 af 31. maj 2000, jf. lovbekendtgørelse nr. 740 af 17. juli 2000.

Baggrund for udvælgelse af arkivloven til lovovervågning fremgår af bemærkningerne til forslag til arkivlov (L 18 fremsat 2. oktober 2002), hvor det anføres:

”Lovforslaget er omfattet af regeringens lovovervågningsprogram. Kulturministeriet mener, at tilgængelighedsområdet vil være egnet til lovovervågning. Kulturministeriet vil efter en 3-årig periode anmode Tilgængelighedsudvalget om en vurdering af, om de politiske intentioner med loven er opfyldt.”

Kulturministeriet har tilrettelagt lovovervågningen således, at Statens Arkiver og herefter Tilgængelighedsudvalget har fået i opdrag at komme med et bidrag til lovovervågningen af arkivlovens tilgængelighedsbestemmelser, herunder deres vurdering af om arkivloven lever op til sin hensigt samt af eventuelle behov for ændringer. Efterfølgende har Kulturministeriet udsendt disse bidrag til en bredere høring blandt repræsentanter for offentlige myndigheder, forskningen og pressen.

Lovovervågningen har vist, at den ordening, der blev tilvejebragt med arkivloven og den dertil knyttede praksis, altovervejende opfattes som tilfredsstillende. Målsætningen med arkivloven, der er at sikre størst mulig åbenhed i adgangen til offentlige arkivalier uden derved at prisgive relevante beskyttelses-hensyn, synes i hovedtræk at være opnået. Der er dog peget på enkelte punkter, hvor ændring af tilgængelighedsbestemmelserne synes hensigtsmæssig. Dette gælder således bestemmelserne i §§ 24-26 samt § 33, stk. 1, der fastsætter en obligatorisk og i praksis ofte tidskrævende høringsprocedure som led i afgørelsen af spørgsmål om dispensation fra lovens tilgængelighedsfrister.

2. Gældende ret

Lov nr. 337 af 14. maj 1992 om offentlige arkiver m.v. indeholdt som den første lov på området en regulering af tilgængeligheden til statens arkivalier. Den fastsatte en generel 30 års tilgængelighedsfrist for offentlige arkivalier, der var afleveret til Statens Arkiver. Således at der efter 30 år er almindelig adgang til de pågældende arkivalier. Fristen på 30 år kunne forlænges af den afleverende myndighed, såfremt hensyn til statens sikkerhed, rigets forsvar, udenrigspolitiske forhold m.v. nødvendiggjorde en længere frist end 30 år. Loven fastsatte en tilgængelighedsfrist på 80 år for arkivenheder, indeholdende oplysninger om enkeltpersoners private og økonomiske forhold, for arkivenheder, der omfatter sager inden for strafferetsplejen eller myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager, samt endelig for materiale, der indsamles til brug for udarbejdelse af offentlig statistik.

Loven fra 1992 blev senere ændret i 1997 (L. nr. 421) samt 2000 (L. nr. 445). Der blev herved gennemført ændringer på en række områder.

Den gældende arkivlov – lov nr. 1050 af 17. december 2002 – trådte i kraft den 1. juli 2003. Loven er siden ændret ved lov nr. 563 af 24. juni 2005 om ændring af en række love på kulturområdet (Udmøntning af kommunalreformen på kulturområdet), hvor der er gennemført konsekvensændringer som følge af kommunalreformen.

Ændringerne i den gældende arkivlov var på tilgængelighedsområdet, at en række frister blev nedsat. Således er hovedreglen, at offentlige arkivalier er umiddelbart tilgængelige, når de er 20 år gamle. Fra hovedreglen findes en række undtagelser.

Længere, generelle frister end 20 år er fastsat i §§ 23-26. Efter § 23, stk. 1, er arkivenheder, der indeholder oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold, tilgængelige efter 75 år. Samme tidsfrist på 75 gælder sager inden for strafferetsplejen, jf. § 24. Denne frist omfatter straffesager såvel mod fysiske som juridiske personer. Særlige frister på 50 år gælder for arkivenheder, der indeholder myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager m.v., jf. § 25, og for arkivenheder, som omfatter materiale, der er tilvejebragt med henblik på udarbejdelsen af offentlig statistik, jf. § 26.

Indtil de respektive tilgængelighedsfristens udløb kan arkivalier, der er yngre end det antal år, den pågældende frist lyder på, kun benyttes efter særlig tilladelse. Tilladelse til benyttelse af offentlige arkivalier, der er afleveret til Statens Arkiver, meddeles af rigsarkivaren, jf. arkivlovens § 31.

For arkivalier, der er omfattet af de særlige tilgængelighedsfrister efter §§ 24-26, gælder, at tilladelse til benyttelse er betinget af den afleverende myndigheds samtykke, jf. arkivlovens § 33, stk. 1, nr. 2. Det samme gælder for arkivalier, der er yngre end 20 år, og som er afleveret til Statens Arkiver.

Arkivlovens § 27, stk. 1, giver den afleverende myndighed mulighed for efter drøftelse med det modtagende arkiv at fastsætte en længere tilgængelighedsfrist end 20 år, jf. § 23, stk. 1, eller 50 år, jf. §§ 25-26. De frister, der fastsættes med hjemmel i § 27, stk. 1, kan højst være 60 år. Findes det nødvendigt at fastsætte længere frist end 60 år, kan sådanne længere frister fastsættes af vedkommende minister eller kommunalbestyrelse/regionsråd efter forhandling med kulturministeren, jf. § 27, stk. 2-3.

Tilgængelighed til offentlige arkiver

Med den gældende arkivlov blev alle offentlige arkivalier underkastet samme tilgængelighedsregler, uanset om arkivalierne er afleveret til Statens Arkiver, til kommunale arkiver eller ikke er afleveret endnu. Når offentlige arkivalier er 20 år gamle, er de omfattet af arkivlovens tilgængelighedsbestemmelser, uanset hvor arkivalierne befinder sig.

Særligt om ministerialbøger m.v.

Folkekirkens og de anerkendte trossamfunds ministerialbøger m.v. er tilgængelige efter 50 år, jf. § 28. Et konkret tilfælde har dog vist, at der kan være behov for i ganske særlige tilfælde at have hjemmel til konkret at fastsætte en længere frist.

Særligt om hemmeligt fødende

Ved kgl. reskript af 13. marts 1750 og kgl. reskript af 6. januar 1764 fastsattes, at oplysninger om identiteten på såkaldt hemmeligt fødende – ugifte kvinder, der fødte på Det kgl. Accouchementshus, senere Fødselsstiftelsen og Rigshospitalet – skulle hemmeligholdes for evigt. Adgangen til at føde hemmeligt bortfaldt med børneloven af 1937, men denne lov med senere ændringer fastholdt bestemmelserne for fødsler, der havde fundet sted før lovens ikrafttræden.

Efterkommere af hemmeligt fødende kvinder har kunnet få udleveret de oplysninger, som findes om deres slægtninge i direkte nedstigende linje i de pågældende arkivalier, for så vidt fødslen fandt sted for over 100 år siden, ligesom selve de fødte børn har kunnet få de foreliggende oplysninger om biologiske forfædre, der fremgår af arkivalierne. Oplysningerne er udleveret enten af Rigshospitalets kordegnkontor eller af Statens Arkiver, men selve arkivalierne har ikke kunnet benyttes af publikum. Dette forhold må anses for u hensigtsmæssigt under hensyn til slægtsforskningens behov.

3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Kulturministeriets konklusion på lovovervågningen er, at arkivlovens tilgængelighedsbestemmelser og administrationen heraf generelt lever op til hensigten i arkivloven om at tilvejebringe den størst mulige åbenhed i adgangen til at benytte arkivalier uden derved at prisgive oplysninger, der for en kortere eller længere periode fordrer fortrolighed.

Praksis med hensyn til behandling af ansøgninger om adgang til ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier viser, at Statens Arkiver ved rigsarkivaren, evt. efter høring hos den relevante myndighed, i vid udstrækning giver dispensation, og at kun relativt få sager ender med et afslag.

Kulturministeriet finder derfor ikke grundlag for at lave omfattende ændringer af lovens system og funktionsmåde, men ønsker at skabe endnu større åbenhed og en mere hensigtsmæssig administrativ ordning ved at nedsætte enkelte af de særlige frister for tilgængelighed i §§ 24-26, sådan at de følger den generelle tilgængelighedsfrist på 20 år.

Det betyder således, at de særlige bestemmelser om sager inden for strafferetsplejen (§ 24), arkivenheder, der indeholder myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager m.v. (§ 25), og arkivenheder, som omfatter materiale, der er tilvejebragt med henblik på udarbejdelsen af offentlig statistik (§ 26) foreslås ophævet.

Det bemærkes i denne forbindelse, at såfremt ovennævnte sager indeholder oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold, vil den pågældende sag fortsat først være umiddelbart tilgængelig efter 75 år, jf. § 23, stk. 1.

Baggrunden for, at Kulturministeriet foreslår en præcisering af, at der i visse tilfælde kan ske en begrænsning i adgangen til ministerialbøger og lignende, jf. § 28, skyldes, at der i et konkret tilfælde har

vist sig behov for at kunne indføre en sådan begrænsning – ved en længere frist end 50 år – på grund af ganske særlige forhold vedrørende det aktuelle trusselsbillede.

For så vidt angår regler for hemmeligt fødende finder Kulturministeriet det hensigtsmæssigt at foreslå de omkring 250 år gamle bestemmelser ophævet, da de beskyttelseshensyn, som de to kgl. reskripter skulle varetage, i dag må anses for at være bortfaldet. Forslaget skal endvidere ses i lyset af den store interesse, som slægtsforskere har i at få adgang til arkivalierne efter de særlige institutioner for hemmeligt fødende.

4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

4.1 Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Ophævelsen af de særlige tilgængelighedsfrister, jf. den gældende lovs §§ 24-26, vil betyde en forenkling i forvaltningen i forbindelse med behandling og afgørelse af ansøgninger om adgang til ikke umiddelbart tilgængeligt arkivmateriale. Det skyldes, at det som hovedregel kun vil være én myndighed – Statens Arkiver – der afgør ansøgningerne, da der i langt færre sager end efter den gældende ordning skal indhentes samtykke fra den relevante myndighed. Kulturministeriet vil, bl.a. gennem rigsarkivarens årlige rapporter og Tilgængelighedsudvalgets beretninger, følge udviklingen på området.

4.2 Lovforslagets erhvervsøkonomiske/-administrative konsekvenser

Lovforslaget indeholder ikke bestemmelser med erhvervsøkonomiske/-administrative konsekvenser.

4.3 Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

4.4 Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

4.5 Lovforslagets konsekvenser for private borgere

Lovforslaget vil betyde, at flere arkivalier efter 20 år vil være umiddelbart tilgængelige for borgerne. Derudover vil lovforslaget betyde en lettelse for borgere, der søger adgang til ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier, da sagsbehandlingen som hovedregel vil kunne finde sted hos én myndighed, nemlig Statens Arkiver, og sagsbehandlingstiden derved vil blive væsentligt kortere.

5. Høring

En oversigt over de myndigheder og organisationer, som lovforslaget har været sendt i høring hos, findes i bilag 2.

6. Samlet vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser	Negative konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ophævelsen af de særlige tilgængelighedsfrister, jf. den gældende lovs §§ 24-26, vil betyde en forenkling i forvaltningen i forbindelse med behandling og afgørelse af ansøgninger om adgang til ikke umiddelbart tilgængeligt arkivmateriale. Det skyldes, at det som hovedregel kun vil være en myndighed – Statens Arkiver – der afgør ansøgningerne, da der i langt færre sager skal indhentes samtykke fra den relevante myndighed.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget vil betyde, at flere arkivalier efter 20 år vil være umiddelbart tilgængelige for borgerne. Derudover vil lovforslaget betyde en lettelse for borgere, der søger adgang til ikke	Ingen

	umiddelbart tilgængelige arkivalier, da sagsbehandlingen som hovedregel vil kunne finde sted hos én myndighed, nemlig Statens Arkiver, og sagsbehandlingstiden derved vil blive væsentligt kortere.	
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 22)

Ændringen er af redaktionel karakter som konsekvens af ændringsforslaget nr. 2.

Til nr. 2 (§§ 24, 25 og 26)

Det foreslås, at bestemmelserne i §§ 24, 25 og 26 ophæves.

§ 24 fastsætter en tilgængelighedsfrist på 75 år for arkivenheder, der omfatter sager inden for strafferetsplejen.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med bestemmelserne i § 31 og § 33, nr. 2. Den sidstnævnte bestemmelse fastsætter, at tilladelse efter § 31 kræver samtykke fra den afleverende myndighed, hvis en arkivenhed indeholder materiale af den karakter, der er nævnt i §§ 24-26 og 28.

Tilgængelighedsudvalget har i sin udtalelse til lovovervågningen anbefalet, at bestemmelsen i § 24 ophæves. Kulturministeriet er enig i dette synspunkt og ønsker at følge denne indstilling.

Ophævelsen af § 24 vil betyde, at sager inden for strafferetsplejen vil være umiddelbart tilgængelige efter 20 år, jf. hovedreglen i § 22, stk. 1.

Skulle i særlige tilfælde tilgængelighedsfristen på 20 år ikke findes tilstrækkelig til beskyttelse af vidner, sigtede eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgelse, vil den afleverende myndighed kunne fastsætte en særlig, længere tilgængelighedsfrist på indtil 60 år efter bestemmelsen i § 27, stk. 1, nr. 3, jf. ændringsforslaget i nr. 3 (§ 27, stk. 1) efter drøftelse med det modtagende arkiv.

Det bemærkes i denne forbindelse, at indeholder en straffesag oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold, vil den pågældende sag først være umiddelbart tilgængelig efter udløbet af den frist på 75 år, som i § 23, stk. 1, er fastsat for oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold. Afgørelse om dispensation fra tilgængelighedsfristen efter § 23, stk. 1, afgøres som hovedregel af rigsarkivaren.

§ 25 og § 26 fastsætter en tilgængelighedsfrist på 50 år for henholdsvis arkivenheder, som indeholder myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager, og arkivenheder, der indeholder materiale som danner grundlag for offentlig statistik. Kun i meget få tilfælde har der været ansøgt om tilladelse til benyttelse af arkivalier, der er omfattet af bestemmelsen, og Kulturministeriet finder derfor ikke, at fristen på 50 år har den store betydning i praksis, hvorfor den foreslås ophævet.

Til nr. 3 (§ 27, stk. 1)

Ændringen er af redaktionel karakter som konsekvens af ændringsforslaget nr. 2, hvorefter §§ 25 og 26 ophæves.

Til nr. 4 (§ 28)

Det foreslås, at rigsarkivaren bemyndiges til at træffe bestemmelse om begrænsning i adgangen til arkivalier, der er yngre end 100 år, såfremt særlige forhold gør sig gældende.

Rigsarkivaren har efter ikrafttræden af den gældende lov fastsat en forlænget frist for tilgængeligheden til Mosaisk Trossamfunds ministerialbøger. Baggrunden for dette var et konkret ønske fra Mosaisk Trossamfund sammenholdt med det generelt forhøjede terrortrusselsniveau.

Til nr. 5 (§ 29)

Ændringen er af redaktionel karakter som konsekvens af ændringsforslaget nr. 2, hvorefter §§ 24-26 ophæves.

Til nr. 6 (§ 33)

Nr. 2 i § 33 udgår. Ændringen er delvis en konsekvens af ophævelsen af §§ 24-26.

Derudover foreslås at ophæve kravet om samtykke fra den afleverende myndighed til imødekommelse af ansøgninger om arkivadgang også for så vidt angår materiale, der er omfattet af § 28 (ministerialbøger mv.).

Ændringsforslaget begrænser således de tilfælde, hvor den afleverende myndigheds samtykke kræves, til ansøgninger, der omhandler arkivmateriale, som er under 20 år gammelt eller er omfattet af særlige tilgængelighedsfrister, der er fastsat i medfør af § 27.

Hertil kommer de tilfælde, der er omfattet af bestemmelserne i §§ 34-35. Der opnås derved en administrativ forenkling i behandlingen af ansøgninger om adgang til ikke umiddelbart tilgængeligt arkivmateriale, hvilket giver en hurtigere sagsbehandling for borgerne.

Til nr. 7 (§ 53)

Det foreslås, at de særlige bestemmelser i kgl. reskripter af 13. marts 1750 og 6. januar 1764 om oplysninger af såkaldt hemmeligt fødendes identitet ophæves.

Ved kgl. reskript af 13. marts 1750 oprettedes såkaldte frie jordemoderhuse (accouchementshuse), hvor fødende kvinder, som ikke ville være deres besvangrelse bekendt eller ikke selv var i stand til at skaffe sig hjælp, frit kunne blive betjent, uden at deres identitet blev afsløret. Baggrunden for bestemmelserne om hemmeligholdelse af mødrenes identitet var ønsket om at forebygge det store antal fødsler i ”dølgsmål”, der ofte fulgtes af drab på barnet.

Hemmeligholdelsesprincippet indskærpedes ved kgl. reskript af 6. januar 1764 og videreførtes af Fødselsstiftelsen, oprettet 1756, og Den kg. Fødsels- og Plejestiftelse, oprettet 1787, der med stor konsekvens opretholdt muligheden for at føde i fuldstændig anonymitet. Ingen offentlige myndigheder eller andre kunne få oplyst navnet på en fødende kvinde. Stiftelsen påtog sig derudover at sætte børnene i pleje uden udgift for mødrene.

Ved § 12 i lov nr. 130 af 27. maj 1908 blev det pålagt Stiftelsen selv at sikre sig oplysning om de fødendes identitet. Det var forekommet, at kvinder, der døde i barselsseng, ikke kunne identificeres. Ved lov nr. 131 af 7. maj 1937, der trådte kraft 1. januar 1938, bortfaldt adgangen til at føde hemmeligt på den tidligere Fødselsstiftelse, nu Rigshospitalets fødeafdelinger. Reglerne om hemmeligholdelse

vedblev dog at gælde for fødsler, der havde fundet sted før lovens ikrafttræden, idet dog barnet eller dets værge på forlangende kunne få bevis fra Fødselsstiftelsen om, hvem moderen var, for så vidt fødslen havde fundet sted efter 1. juli 1908.

Disse regler lempedes ved kgl. resolution af 27. februar 1939, hvorefter de særlige regler om hemmeligholdelse af navnet på mødre, der havde født på Den kgl. Fødselsstiftelse før 1. januar 1938, ikke var til hinder for at meddele de foreliggende oplysninger fra Fødselsstiftelsens protokoller til de deri interesserede, når der var forløbet 100 år efter den pågældende fødsel.

Ved de senere ændringer af børneloven, jf. lov nr. 460 af 7. juni 2001 med senere ændringer, er det som i 1937-loven fastsat, at for børn, der er født før den pågældende lovs ikrafttræden, gælder de på barnets fødselstidspunkt gældende regler, jf. § 36, stk. 1-2, i den gældende børnelov:

De hensyn, som reglerne om hemmeligholdelse af oplysninger om de hemmeligt fødendes identitet skulle varetage, må nu anses for bortfaldet. Det foreslås på den baggrund og på baggrund af arkivlovgivningens målsætning om størst mulig åbenhed i adgangen til offentlige arkivalier, at de særlige, nu helt uaktuelle bestemmelser ophæves. Arkivalier, der rummer oplysninger om identiteten af såkaldt hemmeligt fødende, vil derefter være tilgængelige efter arkivlovens almindelige bestemmelser, dvs. omfattet af en tilgængelighedsfrist på 75 år, jf. arkivlovens § 23, stk. 1.

Til § 2

Det foreslås, at ændringsloven træder i kraft 1. juli 2007.

Til § 3

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i § 56 i den gældende lov.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 1050 af 17. december 2002 som senest ændret ved lov nr. 563 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

§ 22. Arkivenheder, der er skabt eller tilvejebragt af den offentlige forvaltning og domstolene, og som er afleveret til offentligt arkiv, er tilgængeligt, når arkivenhederne er 20 år gamle, jf. dog §§ 23-28.

Stk. 2. Vedkommende myndighed træffer afgørelse i forbindelse med ansøgning om adgang til arkivalier, der er over 20 år gamle, men som ikke er afleveret til offentligt arkiv. Ansøgningen imødekommes, medmindre de hensyn, der er omtalt i §§ 23-27 foreligger.

§ 24. Arkivenheder, som omfatter sager inden for strafferetsplejen er tilgængelige, når de er 75 år gamle.

1. ”§ 22 affattes således:

”Arkivenheder, der er skabt eller tilvejebragt af den offentlige forvaltning og domstolene, og som er afleveret til offentligt arkiv, er tilgængeligt, når arkivenhederne er 20 år gamle, jf. dog §§ 23, 27 og 28.

Stk. 2. Vedkommende myndighed træffer afgørelse i forbindelse med ansøgning om adgang til arkivalier, der er over 20 år gamle, men som ikke er afleveret til offentligt arkiv. Ansøgningen imødekommes, medmindre de hensyn, der er omtalt i §§ 23 og 27 foreligger.”

2. §§ 24-26, ophæves.

§ 25. Arkivenheder, som indeholder myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug for retssager eller ved overvejelse af, om retssag bør føres, er tilgængelige, når de er 50 år gamle, jf. dog § 23.

§ 26. Arkivenheder, som omfatter materiale, der er tilvejebragt som grundlag for udarbejdelsen af offentlig statistik, er tilgængelige, når de er 50 år gamle, jf. dog § 23.

§ 27. Den afleverende myndighed kan efter drøftelse med det modtagende arkiv fastsætte en længere tilgængelighedsfrist på højst 60 år for dokumenter omfattet af §§ 22, 25 og 26, hvor dette er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til

- 1) statens sikkerhed eller rigets forsvar,
- 2) rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige organisationer,
- 3) beskyttelsen af vidner, sigtede eller andre i sagen om strafferetslig eller disciplinær forfølgning,
- 4) det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelse af det offentliges forretningsvirksomhed,
- 5) enkeltpersoners ellers private selskabers interesser i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende eller
- 6) private eller offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

3. § 27, *stk. 1*, affattes således:

”Den afleverende myndighed kan efter drøftelse med det modtagende arkiv fastsætte en længere tilgængelighedsfrist på højst 60 år for dokumenter omfattet af § 22, hvor dette er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til

- 1) statens sikkerhed eller rigets forsvar,
- 2) rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige organisationer,
- 3) beskyttelsen af vidner, sigtede eller andre i sagen om strafferetslig eller disciplinær forfølgning,
- 4) det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelse af det offentliges forretningsvirksomhed,
- 5) enkeltpersoners ellers private selskabers interesser i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende eller
- 6) private eller offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.”

§ 28. Folkekirkens og de anerkendte trossamfunds ministerialbøger, sønderjyske personregistre og borgerlige ægteskabsbøger, som er afleveret til Statens Arkiver, er tilgængelige, når de er 50 år gamle.

Stk. 2. Døds- og begravelsesregistre, som er afleveret til Statens Arkiver, er tilgængelige, når de er 10 år gamle.

§ 29. Tilgængelighedsfristen for en arkivenhed, jf. §§ 22-26, og § 27, stk. 4, regnes fra en arkivenheds slutningsår. Tilgængelighedsfristen for et dokument, jf. § 27, stk. 1-3, regnes fra dokumentets dato.

§ 33. Tilladelse efter § 31 kræver samtykke fra den afleverende myndighed, hvis

- 1) der for et dokument eller en arkivenhed er fastsat en længere tilgængelighedsfrist efter § 27,
- 2) en arkivenhed indeholder materiale af den karakter, der er nævnt i §§ 24-26 og 28, og tilgængelighedsfristen efter de nævnte bestemmelser ikke er udløbet eller
- 3) en arkivenhed eller et dokument er yngre end 20 år.

§ 53. Lov om offentlige arkiver m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 740 af 17. juli 2000 ophæves.

4. I § 28 indsættes som nyt stk.:

”Stk. 3. Rigsarkivaren kan, såfremt særlige forhold gør sig gældende, træffe bestemmelse om begrænsning i adgangen til arkivalier, der er yngre end 100 år.”

5. § 29 affattes således:

” § 29. Tilgængelighedsfristen for en arkivenhed, jf. §§ 22, 23 og 27, stk. 4, regnes fra en arkivenheds slutningsår. Tilgængelighedsfristen for et dokument, jf. § 27, stk. 1-3, regnes fra dokumentets dato.”

6. § 33, affattes således:

” Tilladelse efter § 31 kræver samtykke fra den afleverende myndighed, hvis

- 1) der for et dokument eller en arkivenhed er fastsat en længere tilgængelighedsfrist efter § 27 eller
- 2) en arkivenhed eller et dokument er yngre end 20 år.

7. I § 53 indsættes som nyt stykke:

” Stk. 2. Kgl. Reskript af 13. marts 1750 og kgl. Reskript af 6. januar 1764 ophæves.”

§ 2

Loven træder i kraft d. 1. juli 2007.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.
Loven kan med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger, ved kongelig anordning sættes i kraft for sager, der er eller har været under behandling af rigsmyndighederne.

Bilag 2

Lovforslaget har været sendt i høring til følgende myndigheder og organisationer:

Beskæftigelsesministeriet, Familie- og Forbrugerministeriet, Finansministeriet, Forsvarsministeriet, Fødevareministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Miljøministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Skatteministeriet, Socialministeriet, Statsministeriet, Transport- og Energiministeriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Danmarks Statistik, Rigsrevisionen, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen/Danske Regioner, Dansk Journalistforbund, Danske Dagblades Forening, Dansk Fagpresse, Advokatrådet, Privatarkivudvalget, Københavns Universitet, Roskilde Universitet, Syddansk Universitet, Århus Universitet, Danmarks Grundforskningsfond, Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd, Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, Tilgængelighedsudvalget.